

INFORME DE TROBADA PRESENCIAL

1. NOM DE LA TROBADA:

SESSIÓ DE DEBAT AMB TÈCNICS I TÈCNIQUES DE SERVEIS MUNICIPALS

2. DATA I LLOC DE LA TROBADA:

Dimecres, 4 de novembre de 2020, de 9:30 a 11:30h online via Zoom

3. NOMBRE DE PERSONES PARTICIPANTS:

El total de persones participants al taller ha estat de: 20

4. ORDRE DEL DIA

(5') Presentació institucional i contextualització. *Ajuntament de Barcelona.*

(15') Presentació dels resultats provisionals de la diagnosi del nou Pla Intercultural de Barcelona.

(5') Distribució de les persones participants en grups

- S'assignarà a cada una de les persones participants a una sala virtual perquè puguin adreçar-se amb l'enllaç que se'ls facilitarà en el mateix moment.
- Com participarem a la sessió?

(80') Treball grupal:

- (20') Aportacions a la diagnosi presentada:
- (60') Identificar i valorar línies d'actuació per incorporar al nou Pla Intercultural de Barcelona

(15') Plenari. Presentació de les propostes aportades per cada un dels grups

(2') Cloenda.

5. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU PER L'ELABORACIÓ DEL NOU PLA BARCELONA INTERCULTURALITAT

La Gerència de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, concretament des del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme religiós de l'Ajuntament de Barcelona promou un procés de participació per elaborar el nou Pla Barcelona Interculturalitat el qual es remunta al 2010 en què es va definir un marc estratègic sobre com incorporar els principis interculturals en el conjunt de les polítiques municipals.

La mirada estratègica del Pla 2010 s'ha mostrat exitosa i el propi Consell d'Europa ha assumit els principis que es van definir com el pilar de l'enfocament intercultural i com una referència per ciutats de diversos països, no només europeus. Tanmateix, el context de ciutat i de societat no és el mateix i les accions proposades, la dimensió operativa del Pla, tampoc ho pot ser.

L'enfocament intercultural parteix d'una aposta clara per tres principis:

- **L'Equitat i NO discriminació** per aconseguir una igualtat real de drets, deures i oportunitats.
- El **reconeixement de la diversitat** en un sentit ampli com una realitat estructural i que comporta oportunitats i complexitats que cal abordar de manera proactiva.
- La importància de promoure la **interacció positiva i el diàleg intercultural** des de la igualtat, i poder generar vincles i sentits de pertinença compartits.

Les **polítiques interculturals van destinades al conjunt de la ciutadania**, i en aquest procés d'elaboració del nou Pla és fonamental, per tant, la implicació del conjunt d'àrees municipals i dels districtes, de la xarxa associativa i de la ciutadania en general. En un context de major complexitat i diversitat socio-cultural, generar un entorn que promogui l'equitat i la No discriminació, el reconeixement de la diversitat, la cohesió i que al mateix temps aprofiti les oportunitats que es deriven de la diversitat a tots els nivells, és una responsabilitat compartida.

Per a més informació del procés participatiu i per fer seguiment de les propostes sorgides de la sessió es pot consultar: <https://www.decidim.barcelona/>

6. BREU DESCRIPCIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DEL DEBAT

(METODOLOGIA, NOMBRE DE GRUPS CREATS, TEMÀTIQUES TRACTADES, ETC.)

S'ha desenvolupat una sessió de debat dirigida a personal tècnic de serveis municipals

Estructura de la sessió

- 9:30: Validació inscripcions
- 9:35: Presentació institucional i contextualització. *Ajuntament de Barcelona.*

- 9:40 Presentació dels resultats provisionals de la diagnosi del nou Pla Intercultural de Barcelona. *EDAS_ppt*
- 9:50 Distribució de les persones participants en 2 grups (*EDAS*)
- 9:55 Treball grupal per debatre els continguts de la diagnosi i de propostes de línies d'actuació:
  - 9:55 Roda de presentacions i aportacions a la diagnosi presentada
  - 10:15 Identificació i valoració de línies d'actuació per incorporar al nou Pla Intercultural de Barcelona
- 11:15 Plenari. Presentació de les propostes aportades per cada un dels grups (*EDAS*)
- 11:30 Cloenda. *EDAS*

Part deliberativa de la sessió: Plantejament del debat i dinàmica seguida

La sessió s'ha dividit en dos moments:

Un **primer moment** de validació de la diagnosi i la identificació dels principals reptes i prioritats de la interculturalitat, en relació a:

- A àmbits específics com l'educació, l'economia i el treball, la cultura, l'urbanisme-espai públic i l'habitatge...
- A la igualtat real de drets i d'oportunitats socials de totes les persones
- A l'evolució de la convivència a la ciutat en els darrers anys

Un **segon moment** on s'han plantejat les següents qüestions a debatre:

- En quina mesura les actuacions municipals s'han encaminat a:
  - El reconeixement de la diversitat socio-cultural
  - La interacció i el diàleg intercultural
  - La igualtat de drets i oportunitats
- Quines actuacions caldria impulsar per avançar cap a una **igualtat de drets i oportunitats, equitat i la No discriminació?**
- Quines actuacions serien necessàries per reforçar el reconeixement i **posar en valor la diversitat?**
- Quines actuacions facilitarien **la interacció i el diàleg intercultural** entre persones de diferents perfils i orígens?
- Quins factors afavoreixen i dificulten cada un d'aquests principis?

Posada en comú i tancament de la sessió

Un cop finalitzat el debat als grups, les persones participants s'han reunit en plenari, en el qual les referents tècniques d'EDAS han fet un resum dels principals aspectes treballats a cada grup, donant per tancada la sessió a la finalització d'aquest.

7. PROPOSTES REALITZADES DURANT LA TROBADA

GRUP 1:

El debat al grup ha permès recollir reflexions i propostes d'actuació relacionades amb els següents aspectes:

Sobre el nou Pla d'Interculturalitat i el document de diagnosi:

- Incloure en la diagnosi les aportacions i veu de les federacions que donen suport a les entitats que fan l'atenció a les persones amb discapacitat que tenen programes de suport per atendre a persones d'origens diversos (DINCAT i ECOM).
- El marc legal (estatal, principalment) causa i determina un dèficit d'accessibilitat a tots els serveis i drets de les persones migrants. Si la llei obstaculitza els tràmits per regularitzar la situació de les persones migrants, doncs, s'està negant el seu dret a treballar dignament, per exemple. En aquesta línia, doncs, l'Ajuntament de Barcelona ha d'actuar com un agent "lobby" a favor dels drets de les persones d'origen divers, posicionant-se i pressionat en contra de lleis estatals, com la de Llei d'Estrangeria. Actualment, les lleis (estatals, principalment) dificulten la tasca municipal d'integració i accés a drets de les persones d'origen divers (i en concret, amb diversitat funcional). Com a exemple, la llei exigeix demostrar 5 anys de residència per tenir accés a recursos socials, especialment necessaris per a les persones amb diversitat funcional que necessiten esperar 5 anys per tenir reconegut el seu certificat de discapacitat i, per tant, poder rebre atenció i ajudes.
- Veure i pensar en la diversitat cultural des de l'oportunitat, no des de la dificultat. L'estigmatització de les persones d'origen divers encara és molt present, també dins de l'Administració Pública.
- Treballar i fer un esforç, des de l'equip municipal, per incloure activament i donar paraula a les persones d'origen divers en activitats i projectes de barri/districte. Cal "anar a buscar" als col·lectius i comunitats d'origen divers i fer un esforç actiu per voler incorporar-les.
- Pensar en la diversitat cultural com a quelcom transversal de totes les polítiques municipals. Això vol dir que cal una implicació política i de la gerència, així com la implicació d'altres serveis municipals, més enllà del servei de persones i territori de cada districte (prendre d'exemple el projecte actual del Pla Intercultural de Districte a Ciutat Vella i a Sants-Montjuïc).
- A l'hora de fer polítiques municipals, tenir en present els casos de persones d'origen divers amb diversitat funcional, que pateixen rebuig des de i en les seves pròpies comunitats.

- Abordar les polítiques des d'un punt de vista d'acollida, reconeixement, igualtat i de participació de la vida quotidiana, més que dels òrgans formals. Això vol dir, doncs, posar el focus en la participació de les persones d'origen divers en els espais informals (lleure, escolar, d'equipaments, festius...).

Sobre la situació actual de les polítiques municipals i la interculturalitat a la ciutat:

- Basant-se en la realitat dels districtes d'Horta-Guinardó i de Sarrià-Sant Gervasi, s'identifica poca participació activa i poca visibilització de les persones d'orígens diversos en l'espai públic, tant en activitats festives de districte (carnestoltes, Festa Major...), com en la vida comunitària dinàmica de barris, en els òrgans de participació (consells de barri, per exemple) i en el teixit associatiu. Només són presents en serveis/àmbits concrets (serveis socials i religió, principalment). A més, en el cas de Sarrià-Sant Gervasi, s'identifica un altre col·lectiu concret, dones procedents d'Amèrica del Sud, que tenen molta presència al barri però només perquè desenvolupen una tasca purament laboral (tasques de cures i neteja de llars) i no tenen el temps per poder participar en la quotidianitat del barri/districte.
En canvi, en la realitat del Raval sí que s'identifica una alta representació de persones d'origen cultural divers en accions culturals, però només en aquelles que neixen des de i per a la seva comunitat, però no tant en les accions comunitàries de territori o els òrgans de participació establerts (consells de comerç, d'economia, de barri) que s'encarreguen de decidir com gestionar la vida en el districte. I en el cas que participin en aquests tipus d'òrgans, sempre és a través dels representants de la seva comunitat, però no ho fa el cos de veïns i veïnes.
- Fer accessible i facilitar la participació de les persones d'origen divers en els òrgans de govern i de participació.
- Alt i preocupant percentatge de segregació escolar i absentisme escolar. Es manifesta que l'absentisme escolar, amb major incidència entre la població gitana, deriva de la desafecció d'algunes famílies respecte de l'escola com a institució. Es planteja com a repte, que caldria esbrinar, què s'està fent malament i per què l'escola no és significant per a aquestes famílies, les quals són altament protectores dels seus infants.
- Aconseguir potenciar i aprofitar les oportunitats de l'espai públic per visibilitzar la diversitat cultural, i no perpetuar la idea de l'espai públic com un monopoli dels grups més estables i històrics i, alhora, més reduïts i poc representatius de la societat actual

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
Redefinició i transformació del model de participació actual de la ciutat de Barcelona	Repensar què significa 'participació', reflexionar sobre el tipus de model de participació s'està desenvolupant

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
	<p>actualment i si aquest interpel·la i respon a allò que vol/interessa/necessita els ciutadans, en general, i les persones de procedència diversa, en concret.</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Repensar el model de participació actual per aconseguir que les persones en general, i les persones d'origen divers en concret, s'hi sentin acollits, convidats i iguals, tenint present també el vincle que existeix entre la resposta que es dona com a Administració pública i la participació de les persones. ii) Repensar per fer més "atractiu" el model dels òrgans de participació formals, que actualment es poden percebre rígids i monopolitzats per agents socials i territorials i grups de persones concretes. iii) Repensar els actes festius des de la diversitat cultural (exemple: la festa de Carnaval: es va deixar de fer un carnaval més divers perquè políticament es va apostar per un carnaval més vinculat a la tradició catalana).
Adequació de serveis a les necessitats de la població d'origen divers	Invertir més recursos per a l'adequació de serveis a les necessitats i interessos de la població en general, i de les persones d'origen divers en concret. Exemple: Poder comunicar-se a la biblioteca amb una altra llengua diferent del català o castellà.
Aprofitament d'experiències exitoses anteriors en altres esferes en l'àmbit de la participació i diversitat	Aprofitament de l'experiència de les estratègies de no discriminació que ja s'han aplicat i han donat bons resultats en altres esferes (diversitat funcional, gènere, col·lectiu LGTBI...) en l'àmbit de la participació i diversitat en general.
Projectes plurilingüístics des de les escoles	Aprofitant la diversitat cultural molt present en les escoles, desenvolupar projectes plurilingüístics potents.
Campanya antirumors i desestigmatització dels comerços de persones d'origen divers	Campanya antirumors per reconèixer la tasca i el servei que ofereixen els comerços portats per persones d'origen divers, ja que continuen estant fortament estigmatitzats.
Diàleg entre institucions i comunitats d'origen divers per buscar oportunitats	Promoure el diàleg entre les institucions i les diferents comunitats culturals no només en clau de conflicte, com fins ara, sinó en clau de trobar punts comuns i oportunitats i col·laboracions.
Paràmetres de representativitat de col·lectius diversos en la sol·licitud de subvencions	Incloure paràmetres de representativitat de col·lectius diversos (com es fa amb el gènere, sostenibilitat i medi ambient o diversitat funcional) en la sol·licitud de subvencions per part d'entitats i associacions.
Inclusió del criteri de diversitat cultural en les polítiques i equips municipals	Incloure el criteri de diversitat cultural en TOTES les polítiques municipals, espais de treball i en la plantilla

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
	dels equips de tècnics i funcionament dels serveis/departaments municipals.
Revisió del funcionament de l'Administració Pública	Revisar el funcionament de l'Administració, pel que fa al què i al com respon a les demandes de les persones d'origen divers, ja que aquestes respostes són un factor d'apropament -o allunyament- de les persones a la participació en el municipi/districte/barri.
Taules de treball transversal per a tècnics municipals	Crear taules de treball transversals per als tècnics municipals de districte amb l'objectiu d'establir línies directrius d'intervenció en temes d'interculturalitat, diversitat funcional, gènere, etc. des de i per a tots els àmbits i serveis municipals.
Redefinició de l'organització i funcionament dels òrgans de participació formal	En el marc de fer accessible la participació en els òrgans de participació formal es proposa fer una revisió i simplificació de l'organigrama, l'organització de les actes, les mesures, etc.
Inclusió de subtítols en totes les dinàmiques de participació	En el marc de fer accessible la participació en els òrgans de participació formal es proposa posar subtítols en totes les dinàmiques d'actes, per tal de facilitar el seguiment a les persones d'origen divers i/o amb diversitat funcional.
Fer sessions monogràfiques de caràcter intensiu sobre el sistema educatiu a Barcelona	Realitzar un monogràfic intensiu, en format de sessions, sobre el sistema educatiu per poder identificar tots els reptes i proposar mesures concretes per convertir l'escola en un servei de proximitat i de confiança.
Canvi d'estratègia d'interacció entre institucions i les comunitats culturals diverses	Canviar l'estratègia d'assenyalament del que s'està fent malament, per entendre les comunitats i intentar adaptar-se a les comunitats i els seus interessos, sense assumir que són "els altres" el que s'han d'adaptar a "nosaltres". En l'àmbit de l'educació, doncs, cal mostrar l'escola com a un servei de proximitat, de confiança (incloent-t'hi referents docents d'origen divers)... i no de control. Aquest canvi d'estratègia pot ser considerat com un primer pas per reduir la desafecció de les comunitats d'origen divers a les institucions en general, així com reduir l'absentisme escolar en la comunitat del poble gitano, per exemple.

Total de propostes realitzades
14

GRUP 2:

El debat al grup ha permès recollir reflexions i propostes d'actuació relacionades amb els següents aspectes:

Sobre el nou Pla d'Interculturalitat i el document de diagnosi:

- S'ha de redefinir la perspectiva intercultural en el nou Pla i anar més enllà de l'origen, els fenòmens migratoris o dels cultes religiosos. Aquesta nova definició s'ha d'explicar internament a l'Ajuntament molt bé.
- El nou Pla ha d'incorporar una línia de treball que es considera imprescindible, la transversalització de la mirada intercultural i interseccional en les polítiques que s'impulsin des de l'Ajuntament.
- El Pla ha d'abordar la interculturalitat des del reconeixement de la diversitat sociocultural i des de la transformació social atacant l'arrel de les desigualtats estructurals que genera el sistema sobre les persones d'orígens i contextos socioculturals diversos. La diversitat sociocultural i la classe social no s'han de tractar de manera separada i estan intrínsecament lligades a la condició socioeconòmica de la ciutadania. Els estudis afirmen que quant més diversitat d'origen hi ha més desigualtat hi ha entre la població. La clau per a la transformació social passa per trobar l'equilibri entre la visió materialista i la cultural de l'acció intercultural.
- El nou Pla s'ha de marcar com a repte el foment d'una participació diversa en tots els òrgans municipals de participació, tant els formals com en els informals. Aquesta diversitat ha d'evitar per això la folklorització de la participació.
- La perspectiva intercultural i el reconeixement de la diversitat sociocultural en l'àmbit escolar i educatiu de la ciutat ha de ser una línia prioritària del nou Pla.
- Es troben a faltar en el document de prediagnosi dades segregades per territoris. Es comenta que els diferents serveis dels Districtes disposen de dades del seu àmbit, dels mateixos serveis i generals del territori.

Sobre la situació actual de les polítiques municipals i la interculturalitat a la ciutat:

- El mateix sistema genera desigualtats estructurals segon l'origen de les persones i que discrimina a una part de la ciutadania. Aquestes desigualtats d'oportunitats venen marcades ja per la Llei d'Estrangeria o pel sistema laboral.
- Es detecta una bretxa digital i tecnològica que afecta les classes populars i encara més accentuada si són persones d'orígens o contextos socioculturals diversos.
- La diversitat sociocultural dels barris de la ciutat no queda reflectida en les plantilles i equips municipals dels districtes.
- Es comenta que el Pla Municipal de Centres Cívics té un Eix d'interculturalitat i es posa de manifest una manca d'eines entre els equips professionals dels centres cívics per tractar i abordar la interculturalitat d'una manera correcta en els seus projectes.
- Es constata que les comunitats de persones de diferents orígens i contextos socioculturals no són homogènies i que dins de cada comunitat també existeix altres

diversitats socioculturals que van més enllà de l'origen de naixement o procedència com poden ser l'edat, el gènere, la identitat sexual, el territori, etc. S'ha de tenir en compte la diversitat amb diferents mirades dins de la diversitat sociocultural.

- La diversitat sociocultural i socioeconòmica al Districte Gràcia és molt diferent segons el barri. Són molt diferent les realitats dels barris de Gràcia, Vallcarca o el Coll per posar un exemple d'aquestes diferències territorials.
- La participació al Districte de Gràcia és poc diversa i no reflecteix la diversitat sociocultural de la població. En concret es constata una baixa participació de la gent jove i de la infància en els actes o accions interculturals que es fan del districte.
- Al barri de Gràcia la població nascuda a l'estranger és principalment d'origen comunitari. La comunitat del poble gitano és força nombrosa i fa segles que està assentada al barri.
- Poc reconeixement de la realitat del poble gitano en l'àmbit educatiu de Gràcia. Aquesta manca de reconeixement i d'acceptació de la diversitat genera desconfiança d'algunes famílies del poble gitano cap al sistema educatiu.
- Gràcia compta amb un Pla de Convivència a les places. Es detecta una diversitat en el gaudi de l'espai públic segons la plaça.
- Tot i que els centres cívics són espai de referència i d'interacció cultural, el personal que està a la primera línia d'atenció en els centres cívics del Districte de Sants no té prou formació per incorporar la mirada intercultural de manera correcta.
- Poca obertura de les entitats tradicionals de Sants cap a la població estrangera o d'orígens i contextos socioculturals diversos.
- La participació de persones, col·lectius i entitats d'orígens i contextos socioculturals diversos és més alta en projectes o espais informals de participació que en els òrgans formals del Districte de Sants.
- Al barri de la Marina hi ha una forta presència de població del poble gitano. També hi ha població d'orígens diversos però poc visible en comparació a la resta de la població del barri.
- Els clubs i entitats esportives de la Marina no reflecteixen la diversitat sociocultural del barri i es constata la dificultat d'infants i joves d'orígens i contextos diversos per poder accedir-hi.
- Des del Districte de Ciutat Vella s'ha fet en els darrers anys molta feina per fer visible, reconèixer i normalitzar la diversitat sociocultural dels diferents barris del districte. Com a exemple més immediat d'aquesta feina es destaca el treball de suport i informació en l'àmbit comercial en context de pandèmia.
- Des del Districte de Ciutat Vella es treballa per promoure l'equitat i la igualtat d'accés als serveis públics de la ciutadania. També es vol millorar les polítiques interculturals

del Districte dimensionant l'impacte de les accions interculturals a través de l'avaluació de processos.

- Es destaca que els comerços regentats per persones de diferents orígens al Districte de Ciutat Vella estan associats i interaccionen entre ells a través de les associacions i eixos comercials del seu carrer, zona o barri.
- Al Districte de l'Eixample no hi ha un percentatge molt alt de població estrangera respecte al total de la població, però si s'agafen els nombres absoluts és dels districtes amb més població estrangera de la ciutat. La diversitat d'orígens de la població no es fa visible en la vida del districte. Tot i que la població d'orígens xinesa i paquistanesa sí que és més visible. Des del districte es treballa amb les dues comunitats des de l'àmbit comercial i l'educatiu.
- Algunes participants exposen que no és suficient incorporar persones de diferents cultures, ja que podria ser vist com un acte merament "estètic", si no que també, cal transformar la mirada i la manera de fer de l'administració. Tot i que hi ha acord en aquest darrer punt, altres participants apunten que el simple fet de transformar el perfil de les plantilles pot ajudar a produir canvis en l'organització. Un exemple, és quan en una organització hi comença a entrar gent jove, si no n'hi havia, i aquestes persones provoquen canvis en la pròpia organització pel fet de tenir altres visions, tarannà etc.; el mateix passaria en incorporar persones d'orígens diversos.
- Des del Districte de l'Eixample s'impulsa un Pla de sensibilització intercultural en els equipaments del districte.

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
Formació intercultural i continuada a l'Ajuntament.	Fer un programa formatiu sobre la interculturalitat i la diversitat sociocultural adreçat als treballadors i treballadores municipals de totes les àrees i districtes. Aquest programa hauria d'anar destinat prioritàriament al personal que està en la primera línia fent atenció directa a la ciutadania: OAC's, centres cívics, Barcelona Activa, complexos esportius, casals de barri, Guàrdia Urbana, agents cívics i totes les oficines o serveis municipals que fan atenció directa a la ciutadania.
Recursos per treballar la interculturalitat i l'acollida als Districtes.	Més recursos humans als Districtes per augmentar el personal dels serveis d'acollida i acompanyament i per impulsar la transversalitat intercultural en els projectes dels districtes
Incorporació de persones d'orígens diversos a la l'Ajuntament.	Aposta per la incorporació de persones d'orígens diversos a la plantilla municipal com a motor de canvi i per incorporar la mirada intercultural en les polítiques de l'Ajuntament.
Interculturalitat i diversitat sociocultural a les escoles	Impulsar projectes educatius de centre amb mirada intercultural i de reconeixement de la diversitat sociocultural a les escoles i instituts.

Total de propostes realitzades

4